

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **M. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2018, č. j. MPSV-2018/70516-923, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 8. 2019, č. j. 19 Ad 22/2018 – 76,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítá.**
- II. Kasační stížnost **se zamítá.**
- III. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Dne 20. 6. 2018 podala žalobkyně ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobu proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného, požádala krajský soud o osvobození od soudních poplatků a navrhla, aby jí byl ustanoven zástupce. Usnesením krajského soudu ze dne 6. 9. 2018, č. j. 19 Ad 22/2018 – 31, byla žalobkyně osvobozena od soudních poplatků a návrh na ustanovení jejího zástupce v řízení o žalobě byl zamítnut. Proti tomuto usnesení podala kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 12. 2018, č. j. 8 As 316/2018 – 26, zamítl.

[2] Dne 17. 5. 2019 podala žalobkyně další žádost o osvobození od placení soudních poplatků a o ustanovení zástupce, kterou krajský soud v záhlaví označeným usnesením odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť projednání návrhu brání překážka věci rozsouzené. Krajský soud dospěl k závěru, že o návrhu žalobkyně na přiznání osvobození od soudních poplatků a na ustanovení zástupce již bylo pravomocně rozhodnuto usnesením krajského soudu ze dne 6. 9. 2018, č. j. 19 Ad 22/2018 – 31 ve spojení s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. 8 As 316/2018 - 26.

[3] Proti v záhlaví označenému usnesení krajského soudu (dále jen „napadené usnesení“) podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost. Dle stěžovatelky krajský soud pomíjí nejen její nedostatek finančních prostředků, ale zejména její zdravotní stav, závěry o dostatečné orientaci stěžovatelky v řízení jsou nesprávné. Stěžovatelka nemá právní vzdělání, k tomu, aby mohla svá práva v řízení o žalobě účinně hájit, je třeba jí ustanovit zástupcem advokáta. Stěžovatelka s podáním kasační stížnosti podala žádost o osvobození od soudních poplatků, přiložila vyplněné *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce* a požádala o ustanovení konkrétního zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[4] Nejvyšší správní soud konstatuje, že nepožadoval zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, jelikož povinnost zaplatit poplatek má stěžovatel jen tehdy, směřuje-li jeho kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS). Jelikož stěžovatelka brojí proti procesnímu rozhodnutí, kterým se nekončí řízení, právní povinnost zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost *v tomto řízení* o kasační stížnosti nemá, a proto o její žádosti není třeba vůbec rozhodnout.

[5] V nyní souzené věci se ze stejných důvodů neuplatní ani § 105 odst. 2 s. ř. s. o povinném zastoupení advokátem (viz shora zmiňované usnesení rozšířeného senátu, konkrétně jeho odst. [29]). Nejvyšší správní soud proto stěžovatelku nevyzýval k doložení povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti, jelikož ani tuto právní povinnost stěžovatelka *v tomto řízení* o kasační stížnosti nemá.

[6] Nejvyšší správní soud se dále zabýval žádostí stěžovatelky o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Vycházel přitom z § 35 odst. 10 s. ř. s., podle kterého může předseda senátu navrhopateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

[7] Při úvaze, zda je v řízení o této kasační stížnosti nezbytně třeba ustanovit k hájení zájmů stěžovatelky advokáta, vycházel Nejvyšší správní soud ze skutečnosti, že stěžovatelka brojí proti usnesení o odmítnutí opakovaného návrhu na ustanovení zástupce, a to pro existenci překážky věci rozsouzené. V zásadě tedy může být předmětem kasační argumentace pouze otázka správnosti porovnání, zda a nakolik se okolnosti rozhodné pro ustanovení zástupce, které stěžovatelka vylicila v návrhu krajskému soudu ze dne 20. 6. 2018 a které byly již jednou správními soudy pravomocně právně posouzeny, odlišují

pokračování

od okolností, které stěžovatelka vylíčila ve svém dalším návrhu ze dne 17. 5. 2019. Jedná se tedy o věc, která není právně nijak složitá. Protože Nejvyšší správní soud neshledal u stěžovatelky nezbytnou potřebu ochrany jejích práv, její návrh na ustanovení zástupce v řízení o kasační stížnosti zamítl.

[8] Nejvyšší správní soud poté posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Podstatou projednávané věci je otázka, zda byly dány zákonné předpoklady pro odmítnutí návrhu stěžovatelky ze dne 17. 5. 2019 z důvodu překážky věci rozsouzené, či nikoli.

[11] Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

[12] Návrhem na ustanovení zástupce ze dne 20. 6. 2018 stěžovatelka na přiloženém formuláři obsírně a adekvátně vylíčila své celkové sociální a majetkové poměry (pro něž ostatně byla osvobozena od soudních poplatků) a dále připojila žádost o ustanovení konkrétní osoby advokáta pro řízení o žalobě. Nelze přitom přehlédnout, že tento její návrh byl součástí podané žaloby, která obsahovala podrobné vyličení právně významných okolností a relevantních aspektů skutkového stavu, a to včetně citací dotčených právních předpisů (včetně právní úpravy doručování, podmínek nároku na příspěvek na bydlení včetně způsobu prokazování nákladů na bydlení za kalendářní čtvrtletí) a procesního návrhu „*všechny okolnosti ohledně vzájemných práv a povinností mezi pronajímatelem a stěžovatelkou osvědčit a doložit*“.

[13] O návrhu na ustanovení zástupce stěžovatelce v přezkoumávaném řízení bylo rozhodnuto usnesením krajského soudu ze dne 6. 9. 2018, č. j. 19 Ad 22/2018 – 31, kasační stížnost proti tomuto rozhodnutí byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. 8 As 316/2018 – 26, zamítnuta jako nedůvodná. Nejvyšší správní soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že žaloba stěžovatelky obsahuje všechny zákonem předepsané formální náležitosti, včetně rozhodujících skutkových okolností a právní argumentace zpochybňující rozhodnutí o neudělení mimořádné okamžité pomoci. S ohledem na tuto úroveň formulace podané žaloby svědčící o dobré orientaci v dané problematice proto shodně s krajským soudem uzavřel, že k ochraně práv stěžovatelky v řízení před krajským soudem nebylo zastoupení ustanoveným advokátem nezbytné.

[14] Návrhem na ustanovení zástupce ze dne 17. 5. 2019 pak stěžovatelka svůj původně uplatněný návrh ze dne 20. 6. 2018 fakticky obsahově pouze doplnila v tom směru, že nemá právní vzdělání, není proto vždy schopna reagovat na požadavky soudu, a dále poukázala na čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo

na právní pomoc v řízení před soudy. Přitom podrobně zrekapitulovala své celkové majetkové a sociální poměry včetně právních důsledků zahájeného insolvenčního řízení.

[15] Nejvyšší správní soud v projednávaném případě akcentuje, že naplnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků z důvodů nepříznivých majetkových a sociálních poměrů je jen jedním ze dvou předpokladů, pro něž může předseda senátu účastníkovi na jeho návrh ustanovit zástupce. Ačkoli není pochyb o tom, že stěžovatelka tyto předpoklady naplnila (což se odrazilo v jejím osvobození od soudních poplatků), paradoxně veškerá její další právní argumentace včetně té kasační vypovídá o nenaplnění *nezbytné potřeby ustanovení zástupce k ochraně jejích práv* v právě projednávaném případě. Okolnosti, které stěžovatelka ve svém návrhu ze dne 17. 5. 2019 nově uvedla, byly buďto zřejmé z jejího předchozího návrhu, nebo nejsou právně významné z hlediska *nezbytné potřeby ustanovení zástupce*, nýbrž z hlediska osvobození od soudních poplatků.

[16] Rozhodnutí krajského soudu o návrhu na ustanovení zástupce, ke kterému krajský soud dospěl v usnesení ze dne 6. 9. 2018, č. j. 19 Ad 22/2018 – 31, a které nebylo Nejvyšším správním soudem shledáno nezákonným, je tedy rozhodnutím ve věci, které zakládá překážku věci rozsouzené ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť pravomocně právně posuzuje okolnosti uvedené v návrhu na ustanovení zástupce ze dne 17. 5. 2019 a návrh stěžovatelky ze dne 20. 6. 2018 oproti němu neobsahuje vylíčení jiných či změněných relevantních okolností, které by krajský soud měl nově vzít v úvahu a na jejich základě znovu o návrhu věcně rozhodnout.

[17] Pokud jde o námitky, které se týkají věci samé (předmětné sociální dávky), k těm se Nejvyšší správní soud nemůže vyjádřit, neboť předmětem jeho přezkumu je nyní výhradně rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí návrhu na ustanovení zástupce podaného dne 17. 5. 2019.

[18] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud v napadeném usnesení posoudil existenci překážky věci rozsouzené ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro ustanovení zástupce správným a zákonným způsobem; ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2019

pokračování

Šimka

JUDr. Karel

předseda senátu